

เล่าสู่กันฟังเรื่องของ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

พวงรัตน์ จินพล*

เทคโนโลยียิ่งก้าวหน้ามากเท่าไร มีประโยชน์มากเพียงใด ย่อมมีการนำเทคโนโลยี มาใช้ในทางที่ผิดได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเกิดการใช้ ในทางที่ผิดโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตามที แต่ ผลจากการกระทำเหล่านั้นเมื่อส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น ประชาชน หรือประเทศชาติ และผลเหล่านั้น ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งเป็นความเสียหาย เนื่องจากความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียงหรืออาจ ส่งผลกระทบต่อระดับความมั่นคงของชาติก็เป็นความผิด ที่สมควรได้รับโทษ จึงต้องมีการสร้างบทลงโทษ เพื่อเป็นการปรามหรือลงโทษผู้กระทำผิดเหล่านั้น

เป็นที่โจษจันกันมาระยะหนึ่งแล้วว่า ตอนนี้มีบทลงโทษผู้กระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ ชัดเจนโดยได้มีการร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยการ กระทำผิดทางคอมพิวเตอร์และประกาศให้มีผล บังคับใช้เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ที่ผ่าน มา จากการประกาศใช้ในครั้งนี้คิดว่ามีผลกระทบต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์เป็นวงกว้าง ในฐานะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและใช้งาน คอมพิวเตอร์โดยตรงและใช้คอมพิวเตอร์อยู่เป็น นิติ จึงต้องกระตือรือร้นชวนขวายเป็นหาความรู้ เรื่องนี้ให้แจ่มแจ้ง เพื่อจะได้ไม่ทำผิดโดยไม่ตั้งใจ

(เพราะไม่ค่อยชอบกินโอเลี้ยงเท่าไร ชอบนำโอ เลี้ยงไปเยี่ยมผู้อื่นมากกว่า) ยิ่งไปกว่านั้นยัง ต้องการนำสิ่งที่รู้ มาเผยแพร่ให้ผู้อื่นรู้ด้วย เพื่อ เพื่อนๆ ที่ได้อ่านบทความนี้จะได้ทราบและ ปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องตามพระราชบัญญัติที่ กำหนดไว้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติ

ปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์เป็นส่วน สำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิต ของมนุษย์ พูดได้ว่าในทุกองค์กรจะต้องมี คอมพิวเตอร์ใช้งาน บางหน่วยงานมีการเชื่อมโยง เป็นระบบเครือข่ายภายในเพื่อการใช้ข้อมูลและ ทรัพยากรร่วมกัน รวมถึงมีช่องทางในการ เชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ ทางด้านการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย การสืบค้น ข้อมูล และความบันเทิงต่างๆ เมื่อมีการใช้กัน อย่างแพร่หลายย่อมมีผู้ไม่ประสงค์ดีต่อองค์กร หรือต่อบุคคลอื่นอาศัยระบบคอมพิวเตอร์เป็น ช่องทางในการกระทำผิด ตามที่ได้มีข่าวตามหน้า หนังสือพิมพ์หรือสื่อต่างๆ ออกมาให้ได้ยินได้ฟัง กันอยู่เนืองๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ระบบ คอมพิวเตอร์หยุดการทำงานหรือประมาผล

* ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผิดพลาด หรือบางครั้งใช้วิธีการที่แตกต่างกันออกไปเพื่อแอบดูข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นเท็จหรือสื่อถึงความลามกอนาจาร สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้โดนกระทำที่แตกต่างกัน บางการกระทำก็กระทบเฉพาะบุคคล แต่บางการกระทำกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อป้องกันและปราบปรามมิให้เกิดการกระทำเหล่านั้นจึงได้กำหนดเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

สรุปภาพรวมของพ.ร.บ.

พระราชบัญญัติฉบับนี้แบ่งใจความออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันประกอบด้วย

- บททั่วไป ซึ่งกล่าวถึงชื่อกฎหมาย วันที่บังคับใช้ คำนิยามและผู้รักษาการตามกฎหมาย
- หมวดที่ 1 ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งกล่าวถึงความผิดเกี่ยวกับการรักษาความลับ ความครบถ้วน การทำงานของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ และความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
- หมวดที่ 2 พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งกล่าวเกี่ยวกับ การทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่และบทลงโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิด

คำนิยามต่างๆในบททั่วไป

สำหรับพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กล่าวถึงคำนิยามและคำจำกัดความสำหรับสิ่งที่กล่าวถึงใน

พระราชบัญญัติเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันสรุปได้ดังนี้

- **ระบบคอมพิวเตอร์** หมายถึง อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่งชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ เมื่อเปรียบเทียบกับอุปกรณ์ในปัจจุบันได้แก่ คอมพิวเตอร์ เครื่อง PDA เครื่องปาล์มหรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์แบบพกพา เป็นต้น การที่ไม่ระบุให้ชัดว่าเป็นคอมพิวเตอร์หรืออะไรบางอย่างนั้น ก็เพื่อต้องการให้กฎหมายสามารถรองรับการปรับเปลี่ยนของเทคโนโลยีในอนาคตได้ด้วยนั่นเอง

- **ข้อมูลคอมพิวเตอร์** หมายถึง ข้อมูลข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย หรือถ้าใช้คำศัพท์ต่างๆ ก็คืออะไรก็ตามที่อยู่ในคอมพิวเตอร์โดยที่คอมพิวเตอร์สามารถอ่านและประมวลได้นั่นเอง

- **ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์** หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา ชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น เช่น ข้อมูลการจราจรของซุมสายโทรศัพท์ หากเรามองแบบผู้ที่ไม่ทราบความหมายก็จะเห็นเป็นแค่ตัวเลขเต็มไปหมด แต่สำหรับเจ้าหน้าที่

ชุมสายโทรศัพท์แล้ว ตัวเลขทุกตัวสามารถตีความ เพื่อบ่งบอกถึงต้นทาง ปลายทาง วันเวลาที่ใช้งานโทรศัพท์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ กรณีที่มีผู้ใช้โทรศัพท์ในทางที่ผิด

▪ **ผู้ให้บริการ** แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ

1. ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่ อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดย ประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนาม หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น สรุปลงให้เข้าใจง่ายๆ ก็คือ ไม่ว่าจะหน่วยงานหรือ องค์กรใดก็ตามที่มีบริการเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่าย อินเทอร์เน็ต ก็เข้าข่ายเป็นผู้ให้บริการทั้งนั้น ฉะนั้นร้านอินเทอร์เน็ตคาร์เฟ็กก็ถือว่าเป็นผู้ให้ บริการเช่นกัน

2. ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์ เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น ได้แก่ ผู้ให้บริการ ด้านโทรคมนาคมอื่นๆ ผู้ให้บริการพื้นที่จัดทำ เว็บไซต์หรือที่เรียกว่าเว็บโฮสติ้ง(Web Hosting) และเจ้าของเว็บไซต์ก็ถือว่าเป็นผู้ให้บริการด้วย เช่นกัน

▪ **ผู้ใช้บริการ** หมายถึง ผู้ใช้บริการของผู้ ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม หากพูดให้เข้าใจง่ายๆ ก็คือพวกเรา ที่ใช้บริการ อินเทอร์เน็ตนั่นเอง

▪ **พนักงานเจ้าหน้าที่** หมายถึง ผู้ซึ่ง รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ นี้

▪ **รัฐมนตรี** หมายถึง รัฐมนตรีผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้ จากคำจำกัดความที่กล่าว มาข้างต้น มีการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวดที่ 1 ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

เป็นความผิดเกี่ยวกับการรักษาความลับ ความครบถ้วน การทำงานของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ และความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ สรุปใจความได้ดังนี้

▪ **มาตรา 5** ข้อนี้เป็นโทษสำหรับแฮกเกอร์ โดยเฉพาะ(แฮกเกอร์คือผู้ที่แอบเข้าไปในระบบ คอมพิวเตอร์ของผู้อื่นและมีการกระทำในทางที่ ไม่ดี) กำหนดไว้ว่าผู้ใดเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ของผู้อื่นซึ่งเจ้าของระบบได้กำหนดมาตรการ ป้องกันการเข้าถึงไว้ พูดให้เข้าใจง่ายๆ ก็คือ เจ้าของไม่ให้เข้าก็ยังจะแอบเข้าไป ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โทษที่กล่าวมาเป็น เพียงแค่แอบเข้าไปยังไม่รวมถึงการไปกระทำการ ใดๆ

▪ **มาตรา 6** ถ้าแอบไปรู้วิธีการเข้าถึงหรือ มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ของผู้อื่นแล้วนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นรู้ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะเห็นว่าหากรู้ถึงใครมาแล้วไป บอกชาวบ้านก็เสี่ยงต่อการติดคุกเหมือนกัน มาตรานี้เป็นปรามและลงโทษพวกนักบุญที่ ชอบแจกจ่ายสิ่งที่ได้รับให้กับผู้อื่น

▪ **มาตรา 7** ถ้าแอบเข้าไปดูข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นซึ่งเจ้าของระบบได้กำหนดมาตรการป้องกันการเข้าถึงไว้ พุคให้เข้าใจง่ายๆ ก็คือเจ้าของไม่ให้เข้าก็ยังไม่แอบเข้าไปดูข้อมูลของเขา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 40,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

▪ **มาตรา 8** หากเราแอบไปดักจับข้อมูลที่เขารับส่งกันผ่านระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลส่วนตัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

▪ **มาตรา 9** หากแอบไปเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นเสียหาย หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

▪ **มาตรา 10** ถ้าส่งข้อมูลหรือกระทำการใดๆ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ตัวอย่างเช่น ปลอ่ยแพ็คเก็ตหรือเมสเสจหรือไวรัสหรือเวิร์ม หรืออะไรประมาณนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

▪ **มาตรา 11** ถ้าผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้อื่นโดยไม่บอกหรือปลอมแปลงที่อยู่ผู้ส่ง และสร้างความรำคาญหรือรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น หรือที่รู้จักกันในนามของสแปมเมลล์นั่นเอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท

▪ **มาตรา 12** หากกระทำความผิดตามมาตรา 9 และ 10 คือแอบไปเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นเสียหาย

หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือส่งข้อมูลหรือกระทำการใดๆ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ แบ่งบทลงโทษตามความเสียหายที่เกิดขึ้นโดย

1. หากการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ นั่นคือสร้างความเสียหายในระดับบุคคล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท

2. หากการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ นั่นคือสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นกับชุมชนซึ่งอาจเริ่มจากชุมชนเล็กๆ ไปถึงระดับชาติ เช่น แอบไปแก้ไขข้อมูลของหน่วยงานระดับชาติ หรือเครื่องเราคิดไวรัส แต่เราไม่รู้ จึงเกิดการส่งแพ็คเก็ตไปโจมตีระบบเครือข่ายของหน่วยงานอื่นๆ ล่ม ไม่สามารถให้บริการได้ หากโดนจับได้ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3-15 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000-300,000 บาท ถ้าการกระทำความผิดและส่งผลกระทบต่อชุมชนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10-20 ปี

▪ **มาตรา 13** ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 ถึงมาตรา 10 หรือมาตรา 11 นั่นคือขายหรือแจกจ่ายโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ในการแอบเข้าไปดู ไปแก้ไข หรือส่งข้อมูลรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น มาตรานี้เป็น การลงโทษผู้ขายหรือแจกจ่าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

▪ **มาตรา 14** ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ หรือเผยแพร่ หรือส่งต่อ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลที่เป็นเท็จ โดยข้อมูลที่น่าเข้านั้นสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน หรือความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน หรือเป็น ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา หรือนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่ง ข้อมูล อัน ลาม ก และ ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นั่นคือหากนำเข้าหรือเผยแพร่ข้อมูลเท็จหรือลามกอนาจาร และต้องสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่นทั้งที่เป็นบุคคลหรือส่วนรวม ผู้ที่ทำความผิดในลักษณะนี้มีให้เห็นทั่วไป เช่น การโพสต์ข้อความเท็จกล่าวหาผู้อื่นในกระดานบอร์ดต่างๆ หรือแอบนำคลิปที่เขาถ่ายกันเป็นส่วนตัว เผยแพร่ในอินเทอร์เน็ตก็จัดเป็นความผิดมาตรานี้เหมือนกัน

▪ **มาตรา 15** เป็นการลงโทษผู้ให้บริการ หากมีผู้ใช้บริการของเราไปกระทำผิดในมาตราที่ 14 เราซึ่งเป็นผู้ให้บริการช่องทางในการเผยแพร่ ถือเป็นความผิดและโดนลงโทษเหมือนกับ ผู้กระทำผิดในมาตราที่ 14 เช่นกัน ฉะนั้นผู้ให้บริการไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่มีบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับพนักงาน นักเรียน นักศึกษาในเครือข่ายของคุณ หรือร้านอินเทอร์เน็ตคาร์เฟ่ต่างๆ คงต้องหมั่นตรวจสอบการใช้งานของผู้ใช้บริการให้จงดี

▪ **มาตรา 16** ผู้ใดแอบนำเข้าภาพของผู้อื่นซึ่งมีการสร้าง ตัดต่อเติมหรือตัดแปลงและภาพนั้นมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนทำให้เกิดความเสียหายชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชังหรือได้รับความอับอาย พุดง่าย ๆ คือ นำภาพผู้อื่นที่มีการตัดต่อ ไม่ว่าจะตัดต่อด้วยตนเองหรือผู้อื่นตัดต่อ นำไปเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต หรือในที่ๆ ผู้อื่นเห็นได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับผู้ที่ได้รับข้อความหรือรูปภาพเหล่านี้แล้วส่งต่อให้เพื่อนก็เป็นความผิดเช่นกัน หากผู้เสียหายตายก่อนการร้องทุกข์แล้วบิดา มารดา คู่สมรส หรือ บุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์แทนก็สามารถกระทำ ได้เช่นกัน

▪ **มาตรา 17** เป็นมาตราที่กล่าวถึงการบังคับใช้กฎหมาย เขตอำนาจศาล และการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ โดยไม่จำกัดว่าผู้กระทำผิดจะเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าว หากมีการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ในต่างประเทศก็ต้องโทษเหมือนกันโดยคนไทยที่กระทำผิดในต่างแดน

หรือคนต่างชาติกระทำความผิดในประเทศไทย
ทั้งหมดนี้ให้รับโทษในประเทศไทย

หมวดที่ 2 พนักงานเจ้าหน้าที่

สำหรับความผิดสำหรับเจ้าหน้าที่ที่มีการ
กำหนดไว้ตั้งแต่มาตราที่ 18 ถึงมาตราที่ 30 สรุป
ได้ดังนี้

▪ **มาตรา 18** พุทธถึงอำนาจหน้าที่ของ
เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและ
สอบสวนในกรณีที่มีการ กระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ
ดังต่อไปนี้ โดยให้ทำเฉพาะที่จำเป็นเพื่อ
ประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการ
กระทำความผิด และหาตัวผู้กระทำความผิด

1. สามารถออกหนังสือสอบถามหรือเรียก
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัตินี้มาเพื่อให้ปากคำ

2. สามารถเรียกดูและร้องขอข้อมูลจราจร
ทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการ
ติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจาก
บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสามารถทำสำเนา
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์
จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีการกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัตินี้ กรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยัง
มิได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้า
หน้าที่

3. สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุม
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บ
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์
หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

4. ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์
หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของ
บุคคลซึ่งถือว่าเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็น
หลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อ
สืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคล
นั้นส่งข้อมูล คอมพิวเตอร์ข้อมูลจราจรทาง
คอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

5. สามารถถอดรหัสลับของ
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคล
ที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของ
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้
ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการ
ถอดรหัสลับดังกล่าว

6. ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่
จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการหารายละเอียด
ของความผิดและผู้กระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัตินี้

▪ **มาตรา 19** เป็นการตรวจสอบการใช้
อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าใช้อย่าง
ถูกต้องและสมควรแก่เหตุหรือไม่ โดยพนักงาน
เจ้าหน้าที่จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ
เพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้ พนักงานเจ้าหน้าที่
ดำเนินการร้องขอข้อมูล อายัด หรือการถอดรหัส
ลับข้อมูล ทั้งนี้ในคำร้องจะต้องระบุเหตุผลการ
กระทำความผิดให้ชัดเจนเท่าที่จะระบุได้เช่น ลักษณะ
ของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับ
อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำ
ความผิดเป็นต้น เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อน
ดำเนินการตามคำสั่งของศาล พนักงานเจ้าหน้าที่
ต้องส่งสำเนาบันทึกเหตุที่ทำให้ต้องใช้อำนาจ

มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าว ในทันทีที่สามารถกระทำได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นหัวหน้าชุด ต้องส่งสำเนาบันทึก รายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาลงมือดำเนินการ และการดำเนินการจะต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น การยึดหรืออายัดนอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้ได้ไม่เกิน 30 วัน ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัด โดยศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกิน 60 วัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดการอายัดทันที

▪ **มาตรา 20** เป็นการใช้อำนาจในการระงับการเผยแพร่หรือบล็อกเว็บไซต์ ในกรณีที่การกระทำมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการเผยแพร่ข้อมูลที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ

ประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำการบล็อกเว็บไซต์ได้แต่เพื่อเป็นการก่อกวนการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่จึงกำหนดให้ต้องผ่านความเห็นชอบของรัฐมนตรีก่อนการยื่นคำร้อง พร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการสั่งระงับการทำให้แพร่ และพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการได้จริงก็ต่อเมื่อมีคำสั่งจากศาลแล้ว

▪ **มาตรา 21** เป็นอำนาจหน้าที่ในการห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นระงับการใช้ทำลาย หรือ แก้ไข ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดมีชุดคำสั่งที่ไม่เหมาะสม เช่น เป็นโปรแกรมที่เข้าไปทำลายระบบงานของผู้อื่น โปรแกรมไวรัส เป็นต้น

▪ **มาตรา 22** เป็นการห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้จากการอายัด ให้แก่บุคคลอื่นทราบ หากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

▪ **มาตรา 23** คล้ายกับมาตรา 22 ต่างตรงที่ มาตราที่ 23 อาจเผยแพร่โดยไม่ได้ตั้งใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

▪ **มาตรา 24** เป็นการลงโทษผู้ที่รู้ข้อมูลข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรือกระทำตามมาตรา 18 ซึ่งจะรู้โดยความ

ตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- **มาตรา 25** เป็นการกล่าวถึงการได้มาซึ่งข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัติ นี้ จะต้องได้มาอย่างถูกต้องมิใช่ได้มาจากการจูงใจมีคำมั่นสัญญา ชูเชิญหลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

- **มาตรา 26** กล่าวถึงผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่า 90 วัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ กรณีมีเหตุจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถสั่งให้เก็บข้อมูลนานกว่า 90 วันได้แต่ไม่เกิน 1 ปี เป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายและเฉพาะคราว ทั้งนี้ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการ นับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน นับตั้งแต่การใช้บริการสิ้นสุดลง หากผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาท เพื่อให้สะดวกต่อการค้นหาผู้กระทำความผิดนั้นคือเมื่อกระทำความผิดแล้วจะได้ไม่ลายนวลแบบหาร่องรอยไม่เจอ

- **มาตรา 27** เป็นบทลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งการเพื่อการอายัด การถอดรหัสลับ หรือ การระงับการเผยแพร่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 บาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละ 5,000 บาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

- **มาตรา 28** ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีจะต้อง

แต่งตั้งจากผู้มีความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด

- **มาตรา 29** เป็นการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ทำหน้าที่รับแจ้งความ และมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วนการจับ ควบคุม การทำสำนวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

- **มาตรา 30** ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง ทุกครั้งเพื่อป้องกันผู้อื่นปลอมแปลงมา

การที่มีคนอยู่รวมกันเป็นสังคมย่อมมีผู้คนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป บางคนคิดดีทำดี ย่อมไม่ก่อให้เกิดความเลื่อมเสียหรือความเสียหายใดๆ แต่ถ้ามีบางคนกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม ด้วยการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จหรือเป็นความลับ ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น หรือคนจำนวนมากหรือความมั่นคงของชาติ และเมื่อนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยด้วยแล้ว ย่อมส่งผลกระทบในวงกว้างและรวดเร็วกว่าเดิม จึงต้องมีกฎหมาย หรือพระราชบัญญัติไว้เพื่อกำหนดโทษให้ผู้กระทำเหล่านี้ เมื่อทราบถึงบทลงโทษจะได้ไม่กล้ากระทำความผิด หรือถ้ากระทำความผิดไปแล้วก็ต้องได้รับบทลงโทษเพื่อให้หลาย

**จำและไม่กล้ากระทำผิดอีก ทำให้สังคมอยู่ร่วมกัน
ได้อย่างเป็นสุขและมีเทคโนโลยีใช้เพื่อส่งเสริม
การดำรงชีวิตและปรับปรุงวิถีชีวิตให้ดีขึ้นนั่นเอง**

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2550. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2551, จาก <http://www.mict.go.th/home/819D38.html>
2. สุรางคณา วายุภาพ, ภัทรวรรณ จารุมิรินทร์สาร .2550. การบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. สาร Nectec, 14(73), 3.